

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2014. augusztus 3.
(vasárnap)**

Horváth Géza

IRGALMAS ÉS IGAZSÁGOS AZ ÚR

Lekció: 2Mózes 34,1-10

Alapige: Zsoltár 116,5

Kegyelmes és igazságos az Úr, irgalmas a mi Istenünk.

Imádkozzunk!

Áldunk, örökkévaló mennyei Édesatyánk, mert örökkévaló vagy, mert úgy jelentetted ki magad Mózesnek: a „Vagyok” vagy. Jézus Krisztusban megbizonyítottad, hogy velünk vagy minden napon a világ végezetéig.

Áldunk, hogy szent gyülekezeti közösségbe hívtál bennünket, miután magányos csendességünkben is olvassuk a te drága igédet, és hogy együtt is tanulmányozzuk, együtt is halljuk azokat a csodákat, amelyeket cselekedtél, hogy együtt is láthassuk atyai szíved minden szándékát.

Köszönjük, hogy csak akkor ismerhetünk téged, ha kijelented magad nekünk, és ha megismerhetővé teszed a te mennyei lényedet.

Ezen a reggelen is a te jóindulatodat köszönjük, azt, hogy felkelt a nap és új napot kezdhetünk, amely arról beszél, hogy késik az ítélet, visszafogod haragodat, kegyelmes és irgalmas vagy. Szeretnénk az ige szavával együtt vallani, de add, hogy a személyes életünkre nézve is vallhassuk és mondhassuk ezt bizonyágtételként, és aztán hirdethessük másoknak is, hogy a mi Istenünk irgalmas és kegyelmes Isten.

Köszönjük, hogy jóságodból lehetünk itt is, hogy indítottál bennünket, hogy vágyakozott a szívünk. Milyen jó lenne, ha valóban úgy vágná a szívünk hozzád, ahogy a szarvas a folyóvízre, mert tudjuk, hogy csak te tudsz bennünket megitatni, megelégtíteni, betölteni mindazzal, amire igazán szükségünk van.

IRGALMAS ÉS IGAZSÁGOS AZ ÚR

Kérünk, könyörülj rajtunk, hogy mindent el tudjunk most felejteni Hadd legyünk itt úgy, mint akik bocsánatot szeretnénk kérni tőled, akik megalázkodnak a te hatalmas színed előtt, és egyedüli vágyuk: szólj, Uram, mert hallja a te szolgád.

Dicsérünk, mert te vagy a világosság, és nincs benned semmi sötétség. Dicsérünk, mert te vagy a szentség, és hozzád semmi bűn nem férhet, mert tetszett neked, hogy bennünket magadhoz engedj, magadhoz fogadj, és tetszett neked, hogy néped legyen ezen a földön, akik életében hatalmasan munkálkodsz mindezideig és a világ végéig.

Kérünk, Urunk, légy velünk, szenteld meg a szívünket, szakíts el minden csalárdságtól, a világ zajától, és add most is a te áldott nyugalmadat, békeségedet.

Ámen.

Igehirdetés

Az egész Szentíráson végigvonul az a számunkra nagyon fontos isteni tökéletesség, amelyet a mi Urunk kijelentett önmagáról: Ő irgalmas. Ha valaki egy konkordanciát vesz elő, mert ki akarja keresni, hol fordulnak elő azok az igék, amelyek Isten irgalmasságáról szólnak, akkor sok ígét fog találni az Ó- és Újszövetségben egyaránt.

Érdekes lenne, a készítenénk egy olyan felmérést, hogy az embereket megkérdeznénk: mit gondol Istenről. Megkérdeznénk az utca emberét, aztán azokat, akik templomba járók, Bibliát olvasók, ígét hallgató emberek: vajon mit gondolnak Istenről, ki Isten? Azt hiszem, a végeredmény egészen megdöbbentő lenne, főképpen ha az utca emberének a válaszait összesítenénk, és meglátnánk ki, mit gondol, vagy nem is tudja, ki Isten. Talán ha a templomba járó embereket kérdeznénk, ott sem biztos, hogy helyes választ kapnánk. Nekem meggyőződésem az, hogy számunkra a legfontosabb dolog, hogy ismerjük Istent. Ki Ő? Mi a Szentírásból ismerhetjük meg ki, Ő. Mert Ő jelenti ki magát nekünk. A Szentírást így is hívjuk: kijelentés. Isten kijelenti ki Ő, milyen Ő. Kijelenti cselekedeteit.

Kicsoda Ő, mit cselekszik. A Mózes második könyvében az, hogy Isten irgalmas, mert erről lesz szó mai istentiszteletünkön, ezt Isten önmagáról jelenti ki. Az Úr elvonul Mózes előtt és kiáltott: az Úr, az Úr irgalmas és kegyelmes Isten. Késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú.

A Zsoltárok könyve 116. fejezete pedig azért fontos, mert az ember tapasztalatból tesz bizonyosságot, hogy Isten irgalmas. Isten irgalmassága nem egy távoli fogalom lesz az ember számára, hanem átélt, megtapasztalt valóság. A zsoltáríró is, de különösen Dávid, többször említi azt, hogy Isten irgalmas. Ő megtapasztalta ezt az irgalmasságot. Isten irgalmassága az életében valóság lett, és ezt boldogan hirdeti másoknak. Boldogan hív másokat Isten irgalmába.

Ahhoz, hogy Isten irgalmáról beszéljünk, nem szeretném úgy tenni, hogy ne beszéljünk Isten igazságáról. Ennek két oka van: lehet, hogy valaki most van itt először a templomban, és reméljük, nem utoljára, és lehet, hogy csak ezt hallja: az Isten irgalmas. Éppen ezért elmondom, hogy a Biblia nem véletlenül használja Isten irgalmával együtt mindig azt, hogy Isten igazságos is. Kegyelmes az Isten, nagy irgalmasságú és igazságos.

Amikor János evangéliumában Jézus Krisztusról, mint a testté lett Igéről, a logoszról van szó, akkor elhangzik az a nagy kijelentés: telve van kegyelemmel és igazsággal. Ez fontos, hogy Isten igéje együtt hozza elénk. Ha valaki csak azt hallja, hogy Isten irgalmas, akkor ferde Isten-képet mutatunk fel neki. El kell mondanunk azt is: Isten igazságos is.

Ha valaki abba kapaszkodik, hogy Isten irgalmas, az Isten szeretet — az hamis Isten-kép. A Szentírás úgy adja elénk: Isten irgalmas és kegyelmes, de ugyanakkor Isten igazságos is, és az Ő igazsága azt jelenti az ige szerint, hogy megbünteti a bűnt, a vétket, a hamisságot. Ugyanakkor irgalmas, mert azt olvassuk, hogy elengedi kegyelme és irgalma a vétket, a bűnt, ugyanakkor igazsága pedig megbünteti.

Hogy jön ez össze, hogy áll ez össze a számunkra? Azért fontos, hogy a két dolgot egymás mellé tegyük, mert ha valaki csak Isten irgalmasságába akar kapaszkodni, akkor az arra sarkallja, hogy nyugodtan elkövethet bűnt. Valaki így mondta hitetlenül, istentelenül, hogy Isten azért van, hogy megbocsásson. Ha valaki azt mondja: Isten irgalmas, ebbe kapaszkodik csak, akkor bagatellizálja a bűnt: nem is olyan nagy dolog. Ha meg valaki abba kapaszkodik, és talán még az ördög is elé hozza, hogy Isten igazságos, megbünteti a bűnt, akkor meg kétségbe ejt bennünket: Jaj, elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan nép között lakom. Ő én nyomorult ember — kiált fel az apostol — kicsoda szabadít meg e halálnak testéből? Mert ha Isten igazságos, akkor elvesztem. — ez Isten igazsága.

Az Isten irgalma pedig azt jelenti, hogy elenged hamisságot, vétket és bűnt. Ezt szépen vallja meg a 103. zsoltárban Dávid. Isten irgalma azt jelenti, hogy nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem fizet nekünk a mi álnokságaink szerint. — Ez tehát Isten irgalmáról és igazságáról szóló rövid, bibliai tan.

Ugyanakkor arról is kell beszélünk, hogy Isten igazságossága és irgalma miért van egymás mellett, hogyan áll egymás mellett, és mit jelent. Néhány igével szeretném ezt számotokra megvilágítani.

Amikor Isten irgalmasságáról beszélünk, akkor remélem sokaknak eszébe jut az az ige, amit már említettem a bűnbocsánat-hirdetésben: „örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem ki rád az irgalmasságomat.” Van egy másik ige a Mózes könyvében és a Római levélben is. Itt hivatkozik arra az ige, hogy amint az Úr megmondta, könyörülök, akik könyörülök, és irgalmazok, akinek irgalmazok. Ez azt jelenti számunkra, hogy

IRGALMAS ÉS IGAZSÁGOS AZ ÚR

Isten irgalmassága tekintetében szabad, szuverén. Az, hogy szuverén, azt jelenti: senki nem befolyásolhatja. Senki nem kérheti számon, nem utasíthatja, nincs fölötte senki. És a szuverenitás azt jelenti: úgy dönt, ahogy akar. Könyörülök, akik könyörülök, irgalmazok, akinek irgalmazok.

Sok embernek okoz ez fejtörést, mikor tükör által homályosan látunk, és sokan kérdik: hogy van az, hogy Ézsáú és Jákób... Könyörülök, akin könyörülök, Isten így jelentette ki magát. Akire Ő akarja, kiterjeszti irgalmasságát. Isten, ha kiterjeszti irgalmasságát valakire, azt mindig ingyen kegyelemből teszi, minden érdemünk nélkül, sőt minden cselekedetünk ellenére. Ez a hívő embernek az öröme. Az ilyen ember tudja mondani: Isten irgalmas. Miért? Mert elengedte a bűnömet, mert megbocsátott.

Van egy érdekes megfogalmazás itt az igében, a Mózes második könyvében. Az, amit meg kell magyarázni. Mit jelent, hogy Isten, az Ő irgalmasságát megtartja (más fordításban: megőrzi)? Ez azért fontos, mert a Szentírásban semmilyen isteni tökéletességről nem olvassuk, hogy Istennek azt őriznie kellene. Csak az Ő irgalmasságáról olvassuk ezt. Ez azért van, mert ha feltesszük a kérdést: Isten mitől őrzi meg az irgalmasságát, miért kell neki őriznie a hívők felett? Azt kell mondjuk: Isten megőrzi az Ő irgalmasságát az Ő igazságától. Tudniillik, hogy a hívők életében soha ne legyen Istennek nagyobb az igazsága, mint az irgalmassága, mert akkor nekünk végünk.

Ha egyszer Isten igazsága nagyobb, mint az irgalmassága, akkor nekünk befellegzett. Még a hívőnek is. Ezért Isten biztosítja a hívőt arról, hogy az Ő irgalmassága örökkévaló az Őt féltőkön. Vagyis soha nem lesz nagyobb a hívők életében Isten igazsága, mint irgalmassága. Mert ha nagyobb lenne, akkor elpusztítana. Akkor ez a harag megölne bennünket. De Isten őrzi az Ő irgalmasságát. Megígérte, és Isten szava szent. Isten azért megmutatta nekünk, milyen az, amikor az Ő igazsága nagyobb, mint irgalmassága.

Néhány Példa.

Noé története. Nem úgy kezdődik, hogy Noé elkezdí ácsolni a hajót, hanem úgy: megsokasult az ember gonoszsága a földön. Isten a gonoszságra csak ítélettel tud válaszolni. Mert nem hagyja a bűnt büntetés nélkül. Ebben a történetben arról van szó, hogy ilyen az, lássa meg ez a világ, hogy Isten igazsága nagyobb lesz, mint irgalma. De hogy lássa meg ez a világ, hogy a hívő ott van az Ő irgalma örökre, nem veszhét el, ezért Isten Noét megmenti. Isten prezentálni akarja nekünk, hogy a Noé történetében a hívőnek meg az ő családjának az örökkévaló isteni irgalom, amelyet Isten őríz, megmenti őket a bárkában. Mert nem lesz nagyobb Isten igazsága, mint irgalma.

Ott van Sodoma és Gomora. Ugyanez a történet. Isten megmutatta és bemutatta, hogy az Ő igazsága és irgalmassága együtt van.

A Jelenések könyvében is így olvassuk: Egyrészt zengik, hogy igazságosak a te ítéleteid, ó szentek királya, a hívők pedig gyönyörködnek abban, hogy örökkévaló az Ő irgalma, tehát az örökkévalóságon át tart, és szemlélik a

Bárányt, akiben együtt van nekünk az Isten irgalma és igazsága. — ezt jelenti a Golgota. Ott is együtt van Isten irgalma és igazsága. Tudniillik a Golgota az a hely, ahol Isten együtt ragyogtatta nekünk az Ő igazságát, amely a bűnt megbünteti, és ragyogtatta az Ő irgalmasságát, amely a bűnt meg elengedi az övéinek. Isten igazsága ott nem engedhette meg, hogy a bűn büntetlen maradjon, az irgalmassága pedig az, hogy megengedte, hogy más tegyen helyette eleget. Ezért lehet a hívőkön örökre ott Isten irgalma, mert Jézus Krisztus áldozata is örökre tökéletessé teszi a megszentelteket. Egyszeri és tökéletes áldozat, amely a hívőre örökké kiárad és kiterjed.

Csodálatos tanítása ez az igének, hogy Isten őrzi az Ő irgalmasságát. Tudniillik Isten irgalma a hívőkön örökkévaló. De ha van itt valaki a templomban, aki nem az Úré, annak nagy szeretettel mondjuk: vigyázzon, mert Isten irgalma az ő életében ideig való. Tehát a hívőkön örökkévaló, de aki nem az Úré még, azon Isten irgalma ideig való. Az az irgalom, amelyből életet kapott, amelyről azt mondja az ige: felhozza napját jókra és gonoszokra, esőt ad jóknak és gonoszoknak, meg az istentelenek is haladnak, mennek, gazdagodnak, sikeresek — csak egyetlen baj van, de az nagyon nagy: Isten irgalma az ő életükben ideig való. Ez kiderül a haláluk pillanatában.

Éltek egy ideig való irgalomból, kiderül abból, hogy jön az aratás. Ahogy a búza és konkoly együtt nő, ez az irgalom. A tanítványok: húzzuk ki a konkolyt. Jézus azt mondja: hagyjátok, hadd nőjön együtt. Nő együtt a búza, nő a konkoly, tehát nő a gonoszság is. Terjed Isten országa is ezen a földön, de nő a gonoszság is — ezen nem kell csodálkoznunk, mert Jézus mondta: hadd nőjön együtt. Csakhogy Isten irgalma a hitetleneknél ideig való.

A következő tétel a Szentírásban az, hogy a hitetleneket azért mire indítja ez az irgalom. Isten ígéje szerint megtérésre kellene, hogy indítsa. A Róma 2-ben lévő ige: Avagy nem tudod-e, hogy téged az Isten jósága, (kegyelme, irgalma) megtérésre ösztönöz? Vagyis az embert Isten irgalma kell, hogy megtérésre indítsa. A bibliai példában szépen mondja ezt el nekünk maga Jézus Krisztus.

Ismerjük a tékozló fiú példázatát. Onnan kezdem: „azután magába szállt.” Mi jut eszébe először? Nem az jut eszébe, hogy milyen hóhányó, hanem az, hogy az én atyám irgalmas. Ezt úgy jelenti ki Jézus Krisztus, hogy a tékozló fiúnak az jutott eszébe: az én Atyám házában a béresek is bővülködnek kenyérben. Tehát az én atyám irgalmas. Én itt irgalmatlan helyzetben vagyok, mert kívánta megtölteni az ő gyomrát a moslékkal és nem tudta, de eszébe jut, hogy az atyja meg irgalmas. Többet ad, mint ami jár.

Itt nem arról van szó, hogy odavetett nekik valamit, hanem bővülködnek. Mert az én atyám nem annyit ad, amennyi jár, nem annyit ad, ami jogos, nem amennyit a szomszéd gazda, és eszébe jut: az én atyám irgalmas.

Menjünk tovább a példázatban. Mivel találkozik először? Ez is csodálatos tanítása a Lukács 15-nek. Az atyjának az irgalmával. Mert mikor még távol

volt, az apa elébe futott és nyakába borult, megcsókolta. — ebből született az a szép ébredési ének: „Ne fond, atyám karod nyakamra, lágy ölelése fojtogat.” Mi fojtogatta a tékozló fiút? Az ő bűnei? Nem. Először az atya irgalma. Hamarabb találkozott az atya irgalmával, mint ahogy bűnt vallott volna. Mert csak utána mondja: „atyám vétkeztem az ég ellen, és te ellened.”

Értjük, az ige mit akar mondani? Az, hogy ő most ezt kimondja, ez az ő atyával kapcsolatos helyzetén nem változtat. Már megkapta az irgalmat. Mert Ő előbb szeretett minket, mint mi kezdjük szeretni Őt. Ahogy énekeljük (329. dicséret) „Nem éltem még e föld színén, te értem megszülettél. Még rólad mit sem tudtam én, még meg sem formált szent kezéd”. Mit jelent a tékozló fiú életében a bűnlátás és bűnvallás? Azt, hogy felismeri, hogy az Atya irgalmas, felismeri, hogy ezt az irgalmas Istent én megsértettem és megbántottam. — ez a bűnlátás. Ez viszi oda, hogy bűnös vagyok, de hadd legyenek tied.

Kiderül, hogy már a tied vagyok, már a tied voltam. Mert örökkévaló szeretettel szerettelek téged. A Biblia állandóan ezt hozza elénk. Elmondja a tékozló fiú, hogy vétkeztem az ég ellen, de nem ezen múlik, hanem azon, hogy az Atya irgalmas.

Ez az irgalom kell, hogy az embert megtérésre indítsa. Téged Isten jósága. Mert ha nem indít valakit megtérésre, akkor ennek az igének az eleje érvényes, hogy te megveted Isten jóságának, türelmének, hosszútűrésének, kegyelmének, gazdagságának árját. Ez a kárhozat. Erre mondjuk: nem kell semmit cselekedni ahhoz, hogy kárhozatra menjek. Ha valaki nem tér meg, nem az Úré, nem születik újjá, nem megy Jézus Krisztus követésébe, akkor azt jelenti: megvetette. Ez a legnagyobb bűn, hogy megveti Isten jóságát, Isten kegyelmét, Isten gazdagságát. — Megdöbbentő dolog, de így van Isten igéjében.

Nagy kérdés: hogyan ismerjük a mi Urunkat. Ismered-e már úgy, hogy kegyelmes és irgalmas az Úr. Késedelmes a haragra és nagy kegyelmű. Nagy irgalmasságú és igazságú. Egyszer elmondja, hogy igazságos, ötször, hogy kegyelmes. — Vagy pedig úgy fogsz találkozni majd ezzel az Istennel az ítélet napján, mint igazságos Istennel, aki megbünteti a bűnt. Valakinek ott bünteti meg a bűnt, van, akinek nem bünteti, mert már megbüntette Jézus Krisztusban, az Ő áldott egyszülött Fiában, az Ő golgotai keresztjében.

Az egyik legkedvesebb történetem a Bibliából Mefibóset története. Ha valaki elolvassa még hozzá Siklós József versét, akkor könnyezni fog. Mefibóset, a Sauli unoka. 2Sámuel 19,28-ban olvassuk azt a megdöbbentő igét, amikor Mefibóset azt mondja Dávidnak, aki a szerencsétlen, nyomorék fiúcskát saját házába veszi, „Jóllehet az én atyám egész házanépe csak halált érdemelt volna az én uramtól, a királytól, mégis a te szolgádat azok közé helyezéd, akik asztalodnál esznek.” — ezt mondja a kis Mefibóset Dávidnak, a hatalmas királynak. — ez az irgalom. — Nem tudom, gondolunk-e arra, amikor úrvacsorázunk. Jusson eszünkbe ez a legközelebbi úrvacsora alkalmával: jóllehet halált érdemelnék, mégis a te asztalodhoz ültettél engem.

Befejezésül arról is szóljunk: mire indítja a hívót Isten irgalmassága. Egyszerű a válasz, amelyet a Lukács 6,36-ban maga Jézus ad meg nekünk. „Legyetek ti is irgalmasak, mint a ti mennyei Atyátok irgalmas.” És elmondja Jézus a tízezer talentumos adós szolga történetét. A tízezer talentum elengedték, mert irgalmas. Ő meg kimegy, és néhány garasért elkezd szorongatni szolgatársát: Add meg nekem... — Ez azt jelentette, hogy ezt az irgalmat ő nem értékelte. Megvetette Isten irgalmát.

Legyetek irgalmasak! Ugyanerről beszél az Efézus 4-ben, meg a Kolossé 3-ban az ige. Ezt a két ígét szoktuk az úrvacsora végén elmondani a gyülekezetnek. Éppen ezért, mivel Isten kegyelmét vettük, éppen ezért, mivel tapasztaltatok, hogy az Úr irgalmas, bocsássunk meg egymásnak, amint Jézus is megbocsátott nekünk. — Ebből az irgalomból lehet élni, ebből az irgalomból lehet profitálni.

Mire indítja a hívót Isten irgalma? A Róma 12,1 klasszikus ígéje. „Kérlek azért titeket az Isten irgalmasságára: Szánjátok oda magatokat az Istennek élő, kedves és szent áldozatul, mint a ti okos istentiszteleteket.” Miért? Mert megtapasztaltatok, hogy Isten irgalmas. Kiterjesztette ránk az Ő irgalmát. Éppen ezért nem olyanok vagyunk, mint...

A Bibliában van egy példázat, amit el kell mondanom. A talentumoknak a példázata, amelyben az a szolga, aki egy talentumot kapott, mit mond az Urának? Az egytalentumos azt mondja: tudtam, hogy te kemény ember vagy, ott is aratsz, ahol nem vettedél. — erre jön az ítélet: Így ismersz, hogy ott is aratok, ahol nem vettedél? Hogy én igazságtalan vagyok? — Ez sokkal nagyobb bűn volt, mint a talentum elásása. Nem tudta, hogy a gazda irgalmas, mert kiosztott ötöt, kettőt, egyet — és nem volt rá kötelezve. Szabadon tette azt, amit tett.

Ezért visszatérek arra, amivel kezdtük: hogy ismered te a Istenedet? Ki neked az élő Isten? El tudod-e mondani: én is tudom, én is vallom:

Én hamisság s bűn vagyok,

Te igazság s irgalom (300. dicséret). Ezért ragyog az arcom, ezért vagyok boldog, ezért van békesség a szívemben, mert az örökkévaló Isten, örökkévaló irgalmassága árad ki rám.

Énekeljük a 461,4 dicséretet:

Az ég oly messze van,
Még messzebb tőled én,
De szent igédben írva van,
Hogy irgalmad enyém.

Imádkozzunk!

Ó, drága Urunk, milyen boldog ember az, aki el tudja mondani, hogy irgalmad enyém. Bocsásd meg, hogy máshol keressük mi a boldogságot, azt hisszük, hogy megtaláltuk földi kincsekben, javakban, külső dolgokban, holott egyedül csak a te irgalmasságodban kell keresnünk, mert az elég mindenre nekünk. Ezzel engeded el a bűnt, ezzel bocsátod meg nekünk vétkeinket, és nemcsak elengeded és megbocsátod, hanem annak büntetésétől is megszabadítasz bennünket.

Ezért boldogan vallhatjuk: nincs kárhoztató ítélet, az Isten igazságánál nagyobb lett az életemre nézve az Ő irgalmassága. Kiterjesztette rám ingyen kegyelméből minden érdemem nélkül. Semmit nem kellett érte tennem.

Engedd meg, hogy azt is meglássuk, hogy ennek legyen következménye, és odaszánt, neked élő, orcád előtt járó gyermekeid hadd lehessünk. Kik vígan dicsérnek téged, a megöletett Barányt, ki a bűnt mind elvette a véred árán.

Könyörgünk Urunk, a te igéddel vedd körül azokat, akik gyászt hordoznak, akik a héten búcsúztak szeretteiktől.

Köszönjük a hirdetett ígéket, a feltámadás boldog bizonyosságát.

Köszönjük, hogy testvéreinket áttetted innen a templom-székből arra a helyre, amit te készítettél nekik örökkévaló szeretetedből.

Kérünk, erősítsd betegeinket.

Áldd meg azokat, akik most vannak csendeshéten, vagy most készülnek oda. Kérünk, adj áldást, hadd hallják meg sokan a te igédet, hadd szülessenek újjá, térjenek újból hozzád, újuljanak meg hitükben, odaszánásukban, szolgálatukban.

Kérünk azokért, akik szabadságukat töltik. Adj nekik pihenést, hogy így is tudjanak jobban figyelni a te áldott igédre.

Kérünk, áldj meg bennünket mindazokkal a javakkal, amiket most kérünk tőled, amiért dicsőítünk téged, csendes egyéni imádságainkban.

Ámen.